בס"ד

יום **ד', ח'** ב**טבת** תשס"א (**3** בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **ח' בטבת**, נשלם תרגומה של התורה ליוונית עפ"י גזירת תלמי, מלך יוון, והיה אותו יום קשה לישראל כיום שנעשה בו העגל, לפי שלא היתה התורה יכולה להיטרגם כל צרכה.

***

כנזכר בדברים של אתמול, שלוש תעניות זו אחר זו בימים אלה של חודש טבת. מחר, **ט' טבת**, **מתו עזרא הסופר ונחמיה בן חכליה שהעלו את ישראל מבבל**, ופרנסו אותם בכל צרכיהם. במותם, חשכו עיניהם של ישראל שבאותו הדור, ואבדו מהם הרבה דברים שהיו ראויים לקבל משני פרנסים טובים אלה, ולא היתה תמורה לאבידה זו.

***

בעשרה בטבת (מחרתיים), תענית ציבור, שבו סמך נבוכדנאצר, מלך בבל, על ירושלים ושם עליה מצור שלוש שנים עד שהובקעה העיר בתשעה לחודש תמוז מן השנה השלישית לתחילת המצור.
זו התענית היחידה שיכולה להתקיים ביום ששי, ערב שבת, כמו הפעם. לוח השנה נערך, בין יתר העניינים שנלקחים בחשבון, כדי שמועדים מסויימים לא יחולו על ימים מסויימים בשבוע. תעניות, כמו י"ז בתמוז ותשעה באב יכולים לעתים לחול ביום השבת, ואז הצום נדחה ליום ראשון. יום כיפור הוא היום היחיד שאם הוא חל בשבת קודש, אין אנו דוחים אותו אלא צמים בשבת עצמה. ככלל, אין אנו נוהגים להיכנס לשבת בצום, אלא שעשרה בטבת, כיוון שהוא חל בחורף שבו הימים קצרים והלילות ארוכים, נחשב גם הוא כיום קצר ולכן לא דוחים אותו אלא צמים בו ביום.

***

<u>רקע היסטורי לצום עשרה בטבת</u>:

890 שנה ישבו ישראל בארצם מיום שהכניסם יהושע לשם, והולידו בנים ובני בנים – 20 דור – עד שעלה עליהם נבוכדנאצר הרשע, מלך בבל, והגלם; 480 שנה עד שבנה שלמה המלך את בית המקדש, ועוד 410 שנה שהיה בית המקדש קיים עד שהחריבוהו חיל כשדים. כשנכנסו ישראל לארץ, נכנסו בה לשבת ישיבת עולם, שכך הבטיח הקב"ה לאברהם: **"כי את כל הארץ אשר אתה רואה – לך אתננה ולזרעך, עד עולם"** [בראשית **י"ג** 15] אלא שתנאי התנה הקב"ה עמהם: **"ושמרתם את כל חוקותיי ואת כל משפטיי ועשיתם אותם – ולא תקיא אתכם הארץ אשר אני מביא אתכם שמה לשבת בה"** [ויקרא **כ'** 22]; **"ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם"** [שם **י"ח** 28]
"משל לבן מלך שהאכילוהו דבר מאוס – שאין עומד במעיו אלא מקיאו; כך ארץ ישראל אינה מקיימת עוברי עבירה". [רש"י שם]
דורות רבים מעשרים ואחד דור שישבו בארץ בפעם הראשונה, לא שמרו על כל חוקות ה', ואת משפטיו לא עשו, ויטמאו אותו בגילולי עבודה זרה, ויעזבו את ה' ויעבדו לבעל ולעשתרות, ויעזבו את בית ה', אלוקי אבותיהם, ויעבדו את האשרים ואת העצבים, ויהי קצף על יהודה וירושלים באשמתם זאת, וישלח בהם נביאים להשיבם אל ה', ויעידו בה ולא האזינו. "גם כל שרי הכהנים והעם הרבו למעול מעל ככל תועבות הגויים,

יום נעים (עם תפילת "תן טל ומטר לברכה")!

בס"ד

יום **ד**', **ח**' ב**טבת** תשס"א (**3** בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ויטמאו את בית ה' אשר הקדיש בירושלים. וישלח ה' אלוקי אבותיהם עליהם ביד מלאכיו, השכם ושלוח, כי חמל על עמו ועל מעונו... {ההמשך, בע"ה, מחר} [ספר התודעה]

יום נעים (עם תפילת "תן טל ומטר לברכה")!